

Saatekirje toimitettavat lisätiedot POSELY/723/2023 tietopyyntöön Savolan tuulivoimahankkeen YVA-tarveharkintaan liittyen

Hankkeen kaavoitusaloite

Lapinlahden kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 19.12.2022 § 226 Tuulikolmion (Kaamostuuli Oy) aloitteen tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimiseksi Lapinlahden Savolan alueella. Suunnittelualue sijaitsee noin 4 km etäisyydellä Varpaisjärven taajamasta lounaaseen ja noin 14 km Lapinlahden kuntakeskuksesta kaakkoon. Alue sijoittuu Kivimäen, Pienimäen, Suurimäen, Korpisenniemen ja Kuikkasuon väliselle alueelle. Luoteessa alue rajautuu Kuikkasuon luonnonsuojelu- ja Natura- alueeseen.

Alueelle on suunnitteilla enintään 5 tuulivoimalan tuulipuisto. Kaavoituksen aloitusvaiheessa arvioitu voimalan nimellisteho on 6-7 MW/voimala ja enimmäiskorkeus 275 metriä. Tuulivoimalat sijoittuvat osayleiskaava-alueen keskelle noin 100 ha alueelle, tuulivoimaloiden etäisyyden ollessa toisistaan 700-1000 m. Tuulipuiston osayleiskaava-alue on kokonaisuudessaan n. 750 ha. Kunkin tuulivoimalan ympärille muodostuu näin 800 m suojavyöhyke. Tuulipuistolle asetettu melun korkeintaan 40 dB ääniohjearvon ylittävä alue jää kokonaisuudessaan osayleiskaava-alueen sisälle. Lähimpään loma- ja pysyväisasutukseen on tuulipuiston suunnittelussa huomioitu 1500 m suojaetäisyys.

Kaavoituskonsultiksi on valittu Jorma Harju.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä vireilletulo

Lapinlahden kunnan Tekninen lautakunta kuulutti tuulivoimaosayleiskaavan vireille ja asetti 16.1.2023 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) yleisesti nähtäville ajalle 2.2.2023 – 3.3.2023. Ympäristölautakunta käsitteli hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelman kokouksessa 8.2.2023. Valmistelija esitteli tuulivoimahankkeen YVA-tarpeesta, että hanke ei määrältään eikä kokonaisteholtaan edellytä YVA:lain mukaista arviointimenettelyä. Alueella tai sen läheisyydessä ei ole kaavanlaatijan katsomana sellaisia muitakaan tekijöitä tai ympäristöarvoja, että YVA-lain mukainen arviointimenettely olisi perusteltua. Ympäristölautakunta totesi lausuntonaan seuraavaa:

- Luontoselvitysten kuvaukset ovat vielä puutteelliset.
- Lepakkoselvityksiä tai petolintuselvityksiä ei ole mainittu suunnitelmassa, ja ne on lisättävä alueella tehtäviin selvityksiin.
- Myös luontoselvitysten kattavuus kaikkiaan on puutteellisesti esitetty.
- Suunnitelmasta puuttuu kuvaus muuttolintujen havainnoinnin suoritustavasta, selvitysten maastopäivien määrästä, kasvistoselvitysten toteuttamistavasta, sekä tieto, kuka luontoselvitykset suorittaa.

Pohjois-Savon ELY-keskus kommentoi OAS:a Ympäristölautakunnan mukaisesti mainiten Natura-arvioinnin tarveharkinnan sekä kalasääsken vaikutusarvioinnin osalta. Lisäksi huomautettiin seuraavaa

- Liito-oravan osalta tulee arvioida uudelleen, sijaitseeko kaava-alueella liito-oravalle soveltuvia kuusisekametsiä ja tarvittaessa tehdä maastokartoitus soveltuvana ajankohtana kevättalvella.
- Luontoselvitystä ja sen riittävyttä kommentoidaan uudelleen pyydettyjen täydennysten jälkeen.
- Täydennetty luontoselvitysraportti tulee liittää osaksi kaavaluonnosaineistoa, pois lukien sensitiiviset lajitiedot (pesäpaikat tms.)

Muilta osin ympäristölautakunnalla tai ELY-keskuksella ei ollut huomautettavaa OAS:aan. Näiden lisäksi yksityishenkilöiden, järjestöjen yms. OAS:n muut huomautukset on käsitelty ja huomioitu hankevastaavan sekä kaavoituskonsultin toimesta. Huomautusten perusteella hankkeen ympäristöselvityksiä täydennetään maastossa lisäselvityksillä kesän 2023 aikana.

Viranomaisneuvottelu

Hankeesta on pidetty aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 17.2.2023. Neuvottelussa olivat mukana Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja Lapinlahden kunnan edustajat sekä hankeesta vastaava ja kaavoituskonsultti.

Neuvottelussa todettiin, että alueen luontoselvitykset on tehty kattavasti mutta tarvitsevan lisäselvitystä.

Hankeesta vastaava toimittaa tämä saatekirjeen mukana seuraavat lisätiedot erillisinä liitteinä alla olevien lisäselvitystarpeiden mukaisesti.

- Voimalapaikoille rakennettavilta tielinjaukset
 - **LIITE 1.** Huoltotieverkosta on kuvattu karttaliitteessä. Alueella on jo metsätalouskäytössä oleva laaja tieverkosto. Olemassa olevat tiet tullaan tarvittaessa peruspantamaan ja niiden kantavuutta lisäämään. Eritystä huomiota tullaan kiinnittämään Kivijoen ylittämiseen sitten, ettei tiellä ole vaikutuksia vesitalouteen tai veden laadun muutoksiin. Tien eteläosan liittymää on mahdollisesti tarpeen väliaikaisesti laajentaa rakentamisen ajaksi. Kokonaan uutta tietä tullaan alueelle rakentamaan n. 1500 m.
- Kuikkasuon Natura-alueen luontotyytit, edustavuus sekä alueen suojeluperusteet, Natura-arvioinnin tarveharkinta.
 - **LIITE 3.** Lapinlahti Savolan Tuulipuistoalueen luontoselvitys 1.4.2023
- Tietyt Rauhoitetut lajit ja niiden esiintyvyys
 - **LIITE 3.** Lapinlahti Savolan Tuulipuistoalueen luontoselvitys 1.4.2023
- Luontodirektiivin liitteen I linnut ja Suomen UHEX-lajit, Arvio hankkeen vaikutuksista Kuikkasuolla pesivään sääkseen.
 - **LIITE 3.** Lapinlahti Savolan Tuulipuistoalueen luontoselvitys 1.4.2023

Neuvottelussa todettiin, ettei hankkeelle ei tarvita erillistä YVA:aa. Perusteena hankkeen sijainti ja voimaloiden vähäinen määrä. Lähellä ei ole myöskään muita hankkeita, joiden yhteisvaikutukset edellyttäisivät YVA-menettelyä. Hanketoimija sai halutessaan pyytää YVA:n tarpeesta lausuntoa Pohjois-Savon ELY:ltä.

Lausuntopyyntö YVA-tarpeesta

Lapinlahden kunnanhallitus (20.2.2023 § 42) teki ELY-keskukselle esityksen, että myös Savolan tuulivoimahankkeen alueelle tehdään YVA-arviointi. Kunnanhallituksen tekemän vireillepanon johdosta ELY-keskus katsoi, että YVA-menettelyn soveltamista koskeva kysymys Savolan hankkeen osalta tulee ratkaista YVA-lain 13 §:n mukaisella yksittäistapauspäätöksellä.

Kunnanhallituksen tekemän esityksen johdosta Pohjois-Savon ELY-keskus katsoi, että YVA-menettelyn soveltamista koskeva kysymys Savolan hankkeen osalta tulee ratkaista YVA-lain 11 ja 13 §:ssä tarkoitettulla yksittäistapauspäätöksellä. YVA-lain 12 §:ssä säädetään, että yksittäistapauspäätöksentekoa varten hankkeesta vastaavan on toimitettava ELY-keskukselle kuvaus hankkeesta ja sen todennäköisistä merkittävistä ympäristövaikutuksista.

ELY-keskus on pyytänyt hankkeesta vastaavalta seuraavia tietoja YVA-päätöksenteon pohjaksi. Hankkeesta vastaava toimittaa tämä saatekirjeen mukana seuraavat lisätiedot erillisinä liitteinä alla olevien pyyntöjen mukaisesti.

- Hankekuvauksen tarkennus, josta voimaloiden alustavan sijainnin lisäksi käy ilmi myös rakennettava huoltotieverkosto.
 - **LIITE 1.** Huoltotieverkosta on kuvattu karttaliitteessä. Alueella on jo metsätalouskäytössä oleva laaja tieverkosto. Olemassa olevat tiet tullaan tarvittaessa peruspantamaan ja niiden kantavuutta lisäämään. Eritystä huomiota tullaan kiinnittämään Kivijoen ylittämiseen sitten, ettei tiellä ole vaikutuksia vesitalouteen tai veden laadun muutoksiin. Tien eteläosan liittymää on mahdollisesti tarpeen väliaikaisesti laajentaa rakentamisen ajaksi. Kokonaan uutta tietä tullaan alueelle rakentamaan n. 1500 m.
- Kuvaus hankkeen sähkönsiirrosta, sen vaihtoehtoista ja vaikutuksista
 - **LIITE 1.** Liityntäpiste on kuvattu karttaliitteessä
 - **LIITE 2.** Tuulipuiston sähköliitynnästä on teetetty suunnitelma.
 - Liityntä tapahtuu alueen luoteisosassa Savon Voima Verkko Oy:n ALAPITKÄ-VARPAISJÄRVI 110 kV:n voimajohtoon. Liityntä tehdään johdonvarsiliityntänä, jolloin uutta siirtolinjaa ei tarvitse rakentaa. Tarkoitusta varten hankealueelle liityntäpisteeseen rakennetaan sähköasema. Tuulipuiston sisällä sähkönsiirto tapahtuu maakaapeleilla.
- Hankeesta vastaavan arvio tuulivoimapuiston vaikutuksista Kuikkasuo-Suurisuon (FI0600072) Natura 2000 –alueeseen
 - **LIITE 3.** Lapinlahti Savolan Tuulipuistoalueen luontoselvitys 1.4.2023
- Arvio hankkeen vaikutuksista asuinviihtyvyyteen hankkeen lähialueella ainakin maisema-, melu- ja välkevarjostusvaikutukset huomioon ottaen
 - **LIITE 4.** ETHA WIND Välkeselvitys 7.10.2022
 - **LIITE 5.** ETHA WIND Meluselvitys 14.10.2022
 - Edellä mainittujen selvitysten perusteella suunnitelluista viidestä tuulivoimalasta ei aiheudu mitään sellaisia erityisen merkityksellisiä haitallisia vaikutuksia Lapinlahden ja Varpaisjärven taajamien ja haja-asutuksen asuinviihtyvyyden kannalta.
 - Vaikutusten arviointia tullaan täydentämään osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti yleiskaavasuunnittelun valmistelu- eli kaavaluonnosvaiheessa.
 - Välkkeen osalta hankkeesta vastaava ehdottaa tuulivoimaloiden välkkeenestojärjestelmän käyttöä. Tällöin välke poistuu kokonaan.
- Arvio hankkeen maisemallisista vaikutuksista lähin asutus, lähimmät taajamat sekä maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet huomioon ottaen
 - **LIITE 6.** ETHA WIND Voimaloiden näkymäkuvat 2022
 - Edellä mainitun selvityksen perusteella suunnitelluista viidestä tuulivoimalasta ei aiheudu mitään sellaisia erityisen merkityksellisiä haitallisia vaikutuksia Lapinlahden ja Varpaisjärven taajamien ja haja-asutuksen maisemakuvan eikä lähiympäristön kulttuuriarvokohteiden kannalta.
 - Vaikutusten arviointia tullaan täydentämään osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti yleiskaavasuunnittelun valmistelu- eli kaavaluonnosvaiheessa.
- Arvio hankkeen yhteisvaikutuksista muiden sen vaikutusalueelta tiedossa olevien tuulivoimahankkeiden kanssa huomioiden erityisesti YVA-vaiheeseen jo edennyt ABO Wind Oy:n Iso-Petäjämäen tuulivoimahanke (www.ymparisto.fi/isopetajamakituulivoimaYVA)
 - **LIITE 4.** ETHA WIND Välkeselvitys 7.10.2022
 - **LIITE 5.** ETHA WIND Meluselvitys 14.10.2022
 - **LIITE 6.** ETHA WIND Voimaloiden näkymäkuvat 2022

- Iso-Petäjävaaaran hankealue sijaitsee n. 15 km luoteeseen Savolan hankealueesta. Etäisyys on niin suuri ettei se aiheuta yhteisvaikutuksia äänen, välkkeen tai näkymän osalta.
- Koskien yhteisvaikutusta ympäristöön ja linnustoon käytämme esimerkkinä KHO:n päätös H2108/2022, diaarinumero 21464/2021, Hyrynsalmen kunnassa sijaitsevat Illevaaran tuulipuistoa, josta KHO lausui päätöksessään seuraavasti: “Illevaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava mahdollistaa enintään seitsemän tuulivoimalan rakentamisen, eikä hanke siten ole kokoluokaltaan seudullisesti merkittävä. Osayleiskaavan toteuttamisesta ei saadun selvityksen perusteella aiheudu myöskään sellaisia yhteisvaikutuksia muiden hankkeen lähialueelle, lähimmilläänkin noin 10 kilometrin etäisyydelle kaava-alueesta sijoittuvien tuulivoimahankkeiden kanssa, että osayleiskaavan mahdollistamaa tuulivoimahanketta olisi tälläkään perusteella pidettävä merkitykseltään seudullisena.”
- Muut tiedot tai selvitykset, joilla hankkeesta vastaava katsoo olevan merkitystä YVA-menettelyn soveltamista koskevan kysymyksen ratkaisemisessa.